

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Verzending Kamerbrief over eenmalige
compensatieregeling sociale advocatuur

Datum
7 november 2023

Ons kenmerk
5020975

1. Aanleiding

Tijdens het tweeminutendebat gesubsidieerde rechtsbijstand van 18 oktober jl. is door het Kamerlid Sneller (D66) een motie ingediend waarin hij de regering verzoekt om nog dit jaar een noodinvestering te doen in de sociale advocatuur, te dekken uit de nog niet bestede middelen in het rechtsbijstandsbudget.¹ Deze motie is op 24 oktober jl. aangenomen.

Eerder zijn er meerdere scenario's voor de uitvoering van deze motie aan u voorgelegd, met daarbij een ambtelijk advies voor één van deze scenario's.² U heeft besloten voor de uitvoering van de motie te kiezen voor een ander scenario, waardoor rechtsbijstandsverleners in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand al dit jaar tegemoet gekomen worden voor de hoge inflatie van 2022. De door u gekozen wijze van uitvoering is vervat in bijgevoegde concept-Kamerbrief (bijlage 1). In deze nota wordt u gevraagd in te stemmen met de verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit

Gelet op uw eerdere besluit wordt u geadviseerd bijgevoegde brief (bijlage 1) aan de Tweede Kamer te verzenden.

3. Kernpunten

In deze nota wordt achtereenvolgens een toelichting gegeven op:

- de achtergrond en de technische uitwerking van de eenmalige compensatieregeling;
- de totstandkoming en de risico's van het compensatiepercentage;
- de politieke context, de financiële overwegingen, de juridische overwegingen, het krachtenveld, de uitvoering en de communicatie.

4. Toelichting

4.1 Algemene toelichting

Voor wat betreft de inhoud en technische uitwerking van de eenmalige compensatieregeling wordt u korthedshalve verwezen naar de bijgevoegde brief

¹ Kamerstukken II 2023-2024, 31753, nr. 276.

² Zie voor een meer inhoudelijke toelichting hierop paragraaf 4.1.

(bijlage 1). Wel wordt hieronder nog nader ingegaan op de totstandkoming en de risico's van het compensatiepercentage.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

In het ambtelijk geadviseerde scenario voor het bepalen van het compensatiepercentage werd aansluiting gezocht bij het uitgangspunt van het stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit houdt in dat een sociaal advocaat in staat moet zijn om een inkomen op het niveau van schaal 12, trede 10 CAO Rijk te verdienen. Daarmee zou het compensatiepercentage worden gebaseerd op het verschil tussen de stijging van de salarissen in de CAO Rijk in 2023 (3%) en de indexeringspercentage van de vergoedingen voor sociaal advocaten per 1 januari 2023 (0,67%). Dit zou een compensatiepercentage van 2,33% hebben opgeleverd.

Datum
7 november 2023

Ons kenmerk
5020975

U heeft gekozen voor een ander scenario met een hoger compensatiepercentage. In dat scenario wordt aansluiting gezocht bij het aanstaande indexeringspercentage per 1 januari 2024. Het vaste bedrag aan compensatie zal worden gebaseerd op een compensatie van 5,29% (het indexeringspercentage per 1 januari 2024) verminderd met het indexeringspercentage per 1 januari 2023 (0,67%). Dit percentage komt neer op 4,62%. Op deze wijze worden de rechtsbijstandsverleners in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand al dit jaar tegemoetgekomen voor de hoge inflatie van 2022.

Volledigheidshalve wordt u hierbij nog gewezen op twee risico's die verbonden zijn aan het compensatiepercentage van 4,62%. Allereerst zullen rechtsbijstandsverleners bij dit percentage (en ieder ander hoger percentage) gemiddeld, door deze aanvullende compensatie, uitgaande van hetzelfde totaal aantal punten, in 2024 mogelijk minder verdienen dan in 2023. De reden hiervoor is dat de relatief hoge indexatie van het punttarief in 2024 alleen doorwerkt in de toevoegingen die ook in 2024 verstrekt zijn. Over het algemeen zullen niet alle toevoegingen die in 2024 verstrekt worden ook in 2024 gedeclareerd worden. Daarmee bestaat het risico dat er volgend jaar eenzelfde roep vanuit de sociale advocatuur komt om extra compensatie. De sociale advocatuur kan er dan op wijzen dat hun inkomen ten opzichte van 2023 is gedaald, terwijl de kosten in 2024 ten opzichte van 2023 gestegen zijn. Ten tweede kan de uitvoering van deze motie in zijn algemeenheid precedentwerking hebben voor de overige juridische beroepen (zoals gerechtsdeurwaarders) voor wie een vergelijkbare indexeringsystematiek geldt en die op grond van de aangenomen motie geen extra compensatie krijgen.

4.2 Politieke context

Zie paragraaf 1: aanleiding.

4.3 Financiële overwegingen

De kosten voor de eenmalige compensatieregeling bedragen naar verwachting incidenteel circa € 26 miljoen. Dit is gebaseerd op een compensatie van € 46,32 per reguliere toevoeging, € 11,33 per lichte adviestoevoeging, € 15,48 per geaccepteerde piketmelding en € 5,55 per toegekend extra uur (bedragen exclusief btw). De kosten kunnen worden gedekt uit de onderuitputting op het budget voor rechtsbijstand over 2023.

In aanloop naar besluitvorming over de Najaarsnota heeft de brede bestuursraad ingestemd met het alvast reserveren van circa € 13 miljoen voor de uitvoering van de motie. De resterende € 13 miljoen euro zal op een later moment in de begroting verwerkt worden.

4.4 Juridische overwegingen

Om tot uitkering van de eenmalige compensatie over te kunnen gaan, dient een subsidieregeling op grond van artikel 37b van de Wet op de rechtsbijstand opgesteld te worden. De subsidieregeling zal per 1 december 2023 in werking treden en zal gelden tot en met 31 december 2023. Het opstellen van deze subsidieregeling wordt op dit moment voorbereid door de Raad, in nauw overleg met het ministerie.

4.5 Krachtenveld

De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) heeft bij het ministerie en de Tweede Kamer aangedrongen op een noodinvestering in de sociale advocatuur. De NOvA roept bijvoorbeeld in uitingen op tot een compensatie van 10%. De mogelijkheid bestaat daarom dat de advocatuur een ruimere compensatieregeling wenst dan in de bijgevoegde brief wordt geschetst. Hier kan tegenin worden gebracht dat met het gekozen compensatiepercentage rechtsbijstandsverleners in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand al dit jaar tegemoetgekomen voor de hoge inflatie van 2022. Dit sluit aan bij de politieke wens uit de Kamer. Het betreft nog steeds een aanmerkelijke extra compensatie voor de sociale advocatuur, ook in vergelijking met andere juridische beroepsgroepen.

De inhoud van de bijgevoegde brief is afgestemd met DJOA, DFEZ, IRF en de Raad.

4.6 Uitvoering

De Raad heeft aangegeven dat de eenmalige compensatieregeling, zoals in deze nota beschreven, uitvoerbaar is.

4.7 Communicatie

Indien u instemt met de bijgevoegde brief (bijlage 1) zal deze aan de Tweede Kamer worden verzonden. Daarnaast zal vanuit het ministerie communicatie plaatsvinden over de aard en de inhoud van de compensatieregeling.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

Er is geen informatie die zich niet leent voor openbaarmaking. De persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
7 november 2023

Ons kenmerk
5020975